

ABONAMENTUL :

Num an 70 Lei = 140 Cor.

An. ar 36 Lei = 72 Cor.

De luni 18 Lei = 36 Cor.

După vază număr a de

25 bani sau 50 Bl.

Redacția p. orăș și în

Arad Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACȚIA
ȘI ADMINISTRAȚIA
Strada Zrinyi numărul 1 a
INSERTIUNILE
se primesc la administrație
și se taxează după tarife.
MANUSCRIPTELE NU SE
ÎNAPĂOIAZĂ.

Prieteni bolșevicilor.

Sunt trei săptămâni acuma, când printr-o notiță, întrebam când se vor înstitui autoritățile românești și la poliția orașului. Făceam acea întrebare, deoarece ni se părea ciudat, oarecum, că poliția să continue a rămâne și în viitor, în mânele unor dovediți trădători de neam și cei mai înverșunați dușmani ai românilor.

În timpul acesta s'au mai luat pe seama statului român poștele, câteva școli, diferite oficii, dar de poliție tot nu auzeam nimic. Așa că prin grația lui Dumnezeu și voința nu știu cui, în fruntea poliției locale se găsesc aceeași unguri cu sentimente antiromânești, cu un trecut pentru care nici cea mai mare bunăvoință nu i-ar fi putut tolera o clipă măcar, dușmani neîmpăcați a tot ce e românesc, cari înțeleg a conduce serviciul ce li e încredințat de nimeni, în cel mai șovinist spirit unguresc, ca timpurile cele mai bune ale teroarei maghiare.

Noi am mai fi avut răbdare să așteptăm și nu am încerca să precipităm lucrurile, cu toate că prin toate căile domnii din fruntea poliției caută a compromite prin toate mijloacele posibile — și câte au la îndemână! — administrația și spiritul de organizație românesc, spre a dovedi prin aceasta lumii o incapacitate a noastră pe care și-o închipue ungurii că o avem; am mai fi putut, cu indignare, aștepta, deși furturile pe la periferiile orașului se înmulțesc; ne-am fi oprimat sentimentele de revoltă ce ne stăpânesc, dacă nu s'ar fi produs un fapt nou, care îl pune pe unul din șefii poliției locale într-o situație cu totul nouă.

Au sosit în Arad prizonierii armatei roșii ungurești. În treacăt vom spune că acești prizonieri erau așteptați cu câteva săptămâni mai înainte de populația ungară din Arad ca niște eliberatori; și totuși, mulțumită vitejiei soldatului român, ei tot au ajuns în Arad — satisfăcând plăcerea celor care-i așteptau — ca să populeze cetatea Aradului cu prezența lor așa de nedorită aici. Astăzi, acea populație îi consideră pe tulburătorii ordinii în Europa, ca pe niște eroi și simpatia lor se vede prin lungul convoi a celor ce așteaptă la pod cu alimente și al căror nume a fost însemnat cu grija de un prieten al ziarului. Cine stă în capul acelor cari simpatizează cu cei mai groaznici asasini, cine altul decât cu unul din șefii poliției locale? Căci dsa, din proprie inițiativă le-a adunat alimente — și încă ce alimente —; rușare, perne, saltele și tot ceea ce-i trebuie cuiva pentru a nu duce nici cea mai mică lipsă de confort, au trecut podul Mureșului, în convoi nesfârșit, spre a îndulci viața asasinilor părinților și copiilor noștri.

A trebuit să vină acest eveniment, ca să vadă până și cei care nu voesc să vadă ce speță de bolșevic are necinstea Aradul să aibă în fruntea poliției sale, sub stăpânire românească.

Cu acest sistem de gândire noi nu ne putem împăca și cerem nu să fie scos din funcția ce ocupă, ci să fie închis pentru agitații antiromânești și trădare de patrie, dovedite până la evidență. Vom reaminti faptul, că în cetate, fiind împiedecat de a transporta scrisori de ale asasinilor în oraș, a răspuns obraznic unui căpitan care are în paza lui cele mai ordinare canale și a trebuit să i se rezeze scurt cutezanța lui. Numai acest fapt de-ar fi, de a se amesteca acolo unde nu-l

privește, și încă formează o atingere gravă care nu trebuie să rămâie nepedepsită.

Ne ridicăm, nu împotriva acestui caz, ci împotriva sistemului care tolerează ca asemenea cazuri să se poată produce.

Cum își închipue cineva că se va putea administra cu administrație ungurească șovinistă? Noi nu o credem și avem dovezi strălucite.

Bunătațea românului e nelimitată; dar când limitele sunt atinse, el cere sus și tare să se facă dreptate și toate să fie readuse în ordinea lor.

Concluzia e că avem siguranța că în patruzeci și opt de ore sentimentele românilor nu vor mai avea să suporte o jignire nemeritată și iratele bolșevicilor asasini să-și ia locul printre acei pentru care își consacră toată activitatea lui, plătit greu din banii țării.

6 August.

Dupăcum s'a anunțat amintirea victoriei dela Mărășești se va serba în Arad cu toată demnitatea de toată suflarea românească. Credem că în biserici se vor oficia parastase la cari va asista lume cât se poate mai multă și în deosebi tinerimea. Cu acest prilej, conducătorii satelor vor spune celor adunați importanța acestei zile, fiind cele mai bune ocaziuni și mijloace de-a se face educație națională a poporului nostru.

Noi românii însă nu ne putem mângâia numai la aceste acte pioase. Mărășeștii e o ruină ca toate localitățile unde au decurs cele mai înverșunate dar și cele mai glorioase lupte, s'au luat măsuri ca ele să fie recladite. Se reclădesc chiar de ostașii luptători, organizații în societăți înființate anume spre acest scop. Iată cum ni-să prezintă soldatul român în toată curățenia inimii sale nobile!

Mamale române, cari și-au pierdut fiii lor voesc și ele să contribuie cu obolul lor pentru ridicarea unui lăcaș sfânt de pomenire și de amintire pentru cei căzuți. „Societatea femeilor ortodoxe române” a făcut un cald apel prin graiul I. P. S. metropolitului Pimen al Moldovei, cătră toată suflarea românească ca fiecare să contribuie cu obolul său la clădirea unei biserici monumentale pe locul celor mai crâncene lupte.

Oare noi cei eliberați prin jertfa lor, putem sta nepăsători? Nu! Românul n'a fost nici când și nici într'un colț locuit de el nepăsător față de-o acțiune atât de pioasă.

Serbarea zilei de 6 August o puteți înfrumuseța prin acțiunea nobilă de a contribui fiecare cu dragă inimă din avutul strâns în liniște sub scutul soldatului român.

Femeia română atât de înțelegătoare de tot ce e frumos și nobil își va face pe deplin datoria, colectând sume de bani pentru clădirea unei biserici la Mărășești.

Banii adunați prin colectele ce se vor face pe stradă în ziua de 6 August, rog să fie trimiși pe adresa mea la Administrația ziarului „Românul”, care la rândul său va trasmite toate sumele „Societății femeilor ortodoxe române” București.

Arătați prin fapte sentimentele ce vă stăpânesc zilele de acum.

Peot căp. Coriolan Buracu.

Răspunsul guvernului român.

Opinia publică de pretutindeni, așteaptă cu o vie nerăbdare, să vadă termenii în care este formulat răspunsul guvernului român, la notele trimise acestuia de conferința de pace.

Presa franceză în special și-a manifestat încrederea că răspunsul guvernului român, va fi acela dictat de gravitatea situației și de sacrificiile făcute de România, în lupta sa contra bolșevismului maghiar, în folosul asigurării păcii în Europa.

Din informațiile ce avem, reesă că răspunsul României, la notele conferinței de pace, a fost expediat Mercuri seara la Paris.

Șeful guvernului, a ținut să precizeze, în răspunsul său, faptul că maghiarii au luat din România, în timpul ocupației, un imens material rulant și fluvial, pe care l-au întrebuințat în timpul retragerii și în luptele de pe Tisa, în contra propriilor noastre trupe.

Or, dela încheierea armistițiului și până în momentul de față, nu s'a gândit nimeni că se impunea ca cel puțin o parte din materialul luat de unguri, să fie restituit României, într'un timp când aceasta avea cea mai mare nevoie de un asemenea material.

D. Brătianu, după câte am putut afla, a expus conferinței, în răspunsul adresat acesteia, dreptatea motivelor ce a determinat pe România, să procedeze, așa cum a procedat.

O plângere a invalizilor unguri.

O delegație de invalizi unguri s'a prezentat ieri la redacția noastră, transmîndu-ne plângerea de mai jos. Publicăm plângerea lor dreaptă, deoarece invalidul, de orice naționalitate ar fi, trebuie să fie tratat cu umanitate, și mai ales de unguri care varsă lacrimi pentru prizonierii roși pentru a dispregui niște bieți nenorociți, cărora ajutorul public trebuie să le stea totdeauna la îndemână.

Noi, victimele războiului, ne adresăm către onorata redacție a ziarului „Românul”, rugându-vă să interveniți ca să nu ni se ia bucata de pâine, pe care n'o mai putem câștiga.

Noi invalizii, eram protejați până acum de „oficiul ocrotirii publice”, în truntea căruia se află d. Vincențiu Kovács, consilier de culte.

D. Kovács a găsit de cuviință, să ne facă o mare nedreptate, reducând la jumătate mica sumă, ce-o primeam pe baza documentelor militare, ca ajutor de stat.

Apelăm la umanitatea concetățenilor noștri, să ne ia în ocrotirea lor, contra felului de a se purta cu noi nenorociții, un domn așa de mare ca d. Vincențiu Kovács.

Un camarad al nostru, care și-a pierdut vederea ambilor ochi la front, s-a prezentat dlui Kovács, rugându-l să-i asculte o plângere. D. Kovács, fără a asculta plângerea orbului l-a dat afară.

Onorată redacție, nu vă rugăm să interveniți pentru alte lucruri, ci numai să mijlociți la autoritățile în drept ca d. Vincențiu Kovács să fie înlocuit cu un om de suflet, un om drept care să nu vadă în noi, invalizii de război o povară în plus pentru societate (ss.) Antoniu Palotaș, Carol Keme, Francisc Molnar, Iosif Mihailovici, Aurel Mărculescu Ștefan Lamoș.

Constituirea eforiei școlare în Arad.

În ziua de 14 c. s'a înfăptuit în Arad legătura între cele trei școli medii, liceul „Moise Nicoară” școala reală superioară și liceul de fete.

Conform ordonanței primite dela resortul cultelor și instrucțiunilor s'a format eforia școlilor medii din Arad, cu următorii membri: dr Vasile Avramescu președintele tribunalului, dr Sever Barbură președinte de senat, dr Teodor Botiș directorul seminarial, dr Cornel Iancu avocat, Nicolae Mihulin directorul liceului „Moise Nicoară”, Iosif Moldovan revizor școlar, Dimitrie Muscan casier consistorial, dr Lazar Nichi directorul liceului de fete, dr Teodor Papp primnotar, Gheorghe Popoviciu șeful „Victoriei”, dr Ioan Robu primar, Traian Vațian protopop, dr Romul Veliciu avocat, și protopopul gr.-cat. și directorul școlii reale superioare, precum și dnele Adriana dr Ispravnic, Victoria dr Avramescu, Tulia Bogdan, Sofia Mihulin, și Aurelia Păcățian.

REVISTA PRESEI.

Sub titlul »O atitudine a Bănățului«, ziarul Bănățul românesc din Timișoara scrie un articol plin de amărăciune, în care **generalizează și aci credem că s'a grăbit.** Ca un document al vremii spicim următoarele:

Și din nenorocire, iată am avut dreptate. Toate resorturile C. D. nu sunt capabile să se organizeze și să organizeze, pentru că n'au pricepera tehnică și n'au personal. În lipsa personalului a fost angajată în diferitele ramuri de administrație toată lumea și bunii români și toți românii guvernamentali de ieri. Ba aceștia ieșiră aproape în majoritate, fiindcă ei, cari au fost în slujbă au pricepera tehnică, pe când naționaliștii cari au stat departe de viața statului maghiar, n'au pregătirea tehnică.

Ferindu-ne deci de funcționăria din țară am ajuns să dăm poporului nostru administrația veche ungurească, nărăvită în limba românească și să producem astfel cea mai mare nemulțumire în sufletul lui. Acesta nu înțelege nimic din noua schimbare de lucruri, dacă pe el îl „administrează,” sub altă firmă, aceleași elemente din trecut.

Iată, bună oară la Adunarea din Timișoara, unde poporul a strigat pe față și tare: Schimbați dlor administrația, luați-ne de pe cap pe „dnii notari” (fixați atât de bine de Goga N. R.)

Dar nu este vorba numai de notari. Până sus la domniile secretari de resorturi, găsim pe toți nărăviții guvernelor maghiare.

Ca bun român și om care ții la bunul nume al neamului tău trebuie să simți cea mai cumplită durere și să-ți plesnească fața de rușine când vezi socotindu-se sus în toate slujbele ca șefi pe la județ, ca șefi de plasă, ca șefi de poliție etc etc elemente cu desăvârșire compromise ca sentimente românești și ca cinste românească. Și când îl întreb pe cutare domn prefect pentru ce se întâmplă aceasta îți răspunde: Ce vrei să fac, n'au oameni dle!

Iată-ne dar ajunși acolo, unde prevedeam că vom ajunge.

Intreagă administrația noastră, căile ferate, poșta și telegrafal nu sunt o organizație ci o parodie. Aveam deci tot dreptul să detestăm autonomia încă în germene și s'o detestăm mai ales astăzi, când o vedem în toată splendida ei desășurare.

Telegramă. La restaurantul „BOU ROȘU” se servește Vin à la Drăgășani în fio care Duminecă Floei Naționale la grătar etc. Rog incurajarea.

Re 308

Cu toată stima:
URSULA.

INFORMAȚII.

— Conform ordinului Comandamentului Trupelor din Transilvania N. 29 I. se interzice cu desăvârșire pentru ofițerii unguri portul uniformei în teritoriul ocupat de armata română. Toți ofițerii unguri ce se găsesc pe acest teritoriu sunt prizonieri de război.

Cei care au făcut parte din armata bolșevică vor fi arestați și trimiși sub pază în lagărele Arad sau Cluj, ceilalți vor fi internați pe loc până la noul dispozițiuni și obligați a se prezenta săptămânal la Comenduirea Pieței. Aceleași dispozițiuni se vor lua și pentru elevii din școala militară.

— În ultimul consiliu de ministri s'a discutat chestiunea alegerilor dar nu s'a luat nici o hotărâre rămânând ca discuțiunea să continue în consiliul viitor.

E vorba ca în caz când alegerile nu vor mai fi amânate să se ridice starea de asediu și cenzura.

Ministrii basarabeni și transilvăneni sunt pentru efectuarea alegerilor la data fixată.

Se spune că actualul guvern în formația de acum, cel puțin nu va prezida alegerile.

Din ultimele informații obținute cu privire la alegeri, rezultă însă, că se menține posibilitatea ca ele să fie amânate pentru Octombrie.

— Din cauza speculei ce se face în capitală cu legumele, autoritățile din vechiul regat au luat decizia să rechiziționeze grădinile de zarzavaturi.

— Președintele conferinței de pace, Clemenceau, a avut lungi consfătuiri cu Balfour, Polk, (american) Mișu și Vaida Voevod din partea românilor.

— Ținem la dispoziție cui vrea să vadă cum poate fi servit un ziar, o telegramă ce ne-a fost transmisă de Agenția Dacia în ziua de 11 August și pe care noi am primit-o la 15 August.

Progresele sunt evidente.

— Ziaristul american Leo Wolfson, care a făcut o călătorie de studii în Basarabia și Bucovina, a expus într'un interview rezultatul observațiilor sale.

D. Wolfson, a declarat între altele, că cu prilejul călătoriei ce a făcut în orașele Sniatyn, Kolomea și Zborovca, populația evreiască din aceste localități și-a exprimat mulțumirea față de modul cum sunt tratați evreii de autoritățile române.

Eri în 15 August s. n. s'au închis înscrierile la liceul „Moise Nicoară” din Arad. S'au înscris în total 253 elevi.

— Joi seara a avut loc, la primărie o consfătuire pentru a se discuta modul în care vor fi sărbătorite zilele de 6/19 și 15/28 August.

Au luat parte la consfătuire d. general Glodeanu, comandantul garnizoanei, d. colonel Economu, părintele căpitan Buracu și alți dni ofițeri, reprezentanții tuturor autorităților administrative bisericesti școlare cum și reprezentantele reuniunii femeilor.

După o discuțiune vie s'a stabilit programul sărbătoririi celor două zile atâta de însemnate în istoria neamului românesc.

Un comitet a fost însărcinat cu aranjarea serbărei.

D. gen. Glodeanu a promis că va aduce la Arad cu acest prilej, o orchestră militară.

— Cu conducerea revizoratului școlar în județul Timiș a fost însărcinat în mod provizor părintele Ioan Oprea din Timișoara-fabrică.

— În 19 cor. va sosi la Lugoj șeful resortului justiției, d. dr. Aurel Lazar spre a azista la instituirea autorităților românești la judecătoria. În ziua de 20 dsa va pleca la Timișoara în acelaș scop.

Cu începere de azi biroul de permise de călătorie se desparte în trei birouri. Biroul de până acun condus de d. dr. C. Luțai (edificiul prefecturii județene) va funcționa și pe viitor, dar va libera permise numai pentru călătorii în afară de județ și în străinătate. Tot acest birou liberează permise de călătorie în județ pentru acei cari s'au așezat în Arad după Noemvrie 1918. Cererile se vor adresa întâiu la biroul de permise dela primărie. Al doilea birou de permise de călătorie se ocupă cu controlul și repatrierea străinilor, (edificiul sedriei orfanale județene) care liberează numai permise de repatriere.

Al treilea birou s'a instalat la primărie, la secția poliției și e condus de d. I. Baneșiu. Acest birou liberează certificate de identitate și permise de călătorie în județ și controlează cererile străinilor de a călători în județ.

— »Arădana« societate comercială și industrială pe acțiuni. Prin aceasta se convoacă adunarea de constituire a societății comerciale și industriale pe acțiuni »Arădana« în Arad, pe ziua de 31 August a. c. în sala mare de ședințe a orașului la orele 10 a. m. Ordinea de zi: 1. Raportul fondatorilor asupra subscrierilor și capitalului vărsat. 2. Hotărâre asupra înființării societății. 3. Fixarea capitalului social. 4. Stabilirea statutelor. 5. Prezentarea membrilor din direcțiune. 6. Alegerea comitetului de supraveghiere. Arad, la 13 August 1919. Pentru fondatori: dr. Eugen Costina m. p. avocat.

— „Banatul” care a apărut în ultimul timp la Lugoj, a trecut în Timișoara, unde apare sub titlul de „Banatul românesc”, sub direcția dlui dr. A. Imbroane.

— Doamna Adriana Dr. Ispravnic, vicepreședinta Reuniunii femeilor române din Arad. convoacă pentru astăseară la orele 5 pe toate doamnele și domnișoarele să ia parte la o importantă consfătuire, care va avea loc în sala cea mare a școlii de fete (Teleky-u 27).

x Vin nou și vechiu, calitatea primă de „Măderat”, se capătă la proprietarul de vii și vinuri Alexandru Popescu în Măderat.

Po. 264—10.

Bibliografii. Curierul judiciar Nr. 8. Conținut: Munca și pricepera, captiv de avansare în magistratură de d. I. Ionescu Dolj, procuror general la curtea de apel din București.

Pătrunși de cea mai adâncă durere aducem la cunoștința tuturor rudeniilor, prietenilor și cunoșcuților, că odorul sufletului, prea bunul nostru fiu și nepotul

LUȚU

amăsurat voinței divine, după scurte dar grele suferințe a trecut la cele eterne, azi în 15 I. cr., la orele 5 dimineața în frageda etate de 11 ani.

Rămășițele pământesti ale scumpului odor se vor așeza spre vecinica odihnă după ritul bisericeii gr. or. rom. Sâmbătă în 16 I. crt. orele 2 p. m. din locuința neconsolatului său unchiu din Arad, str. Séclenyi No 2.

Arad. la 15 August 1919.

DORMI ÎN PACE SUFLET BLÂND!

Iosif Anghelina și soția Cristina nasc. Marsieu, ca părinți. Ioan și Ana Marsieu, bunic și bunică. Dr. Iustin Marsieu, Ioan Covaciu și soția Leontina nasc. Marsieu, Ioan și Virginia Covaciu, ca verișor și verișoară.

TELEGRAME.

Situația la Budapesta.

Viena 15. — Böhm, fostul generalisim al forțelor sovietiste ungare a fost arestat împreună cu șeful statului major și cu mai mulți colaboratori ai săi. Se afirmă că satele din jurul Budapestei au fost jefuite de trupele roșii în zilele de retragere, astfel, că orașul nu mai primește de acolo alimente.

Armata română a început însă trimiterea de mari transporturi de alimente spre Budapesta, așa că în carând va fi îmbunătățită alimentația.

Deocamdată s'a dat populației, în loc de untură, ulei de dovleac și rapiță.

Pâine se găsește cu prețuri mari.

S'a evaluat astfel suma de bani furată de oamenii lui Bela Kun: 3 miliarde bancnote vinete, 6 și jumătate miliard bani albi, 6 miliarde valori streine, 3 și jumătate milioane bani de aur și argint.

La Budapesta afară de armata română nu se află alte unități din vr'o armată aliată.

Detășamentele de siguranță dimpreună cu poliția maghiară reînstatată au deschis în zilele trecute pivnițele parlamentului, unde după cum se știe, bolșevicii aveau ascunse enorme comori.

În loc de comori s'au găsit însă cadavrele a 272 de oameni, uciși în ziua contrarevoluției. Cei condamnați la moarte au fost îndată executați, însă de teama populației care era în febră, cadavrele au fost ascunse.

Orașul este aproape curățit de elementele primejdioase suspecte.

Bela Kun va fi predat Ungariei.

Viena 15. — Bela Kun și tovarășii săi au fost duși ieri la penitenciarul din Viena. Se afirmă, că ei vor fi predați Ungariei.

Guvernul din Viena și Bela Kun.

Paris, 15. Guvernul francez, a făcut cunoscut guvernului austro-german, că îl va face responsabil de persoană lui Bela Kun.

Compense bănești acordate mareșalilor englezi.

Paris 15 Ziarul englez „Times“, scrie, că guvernul englez e decis, să răsplătească sume însemnate de bani, pe mareșalii englezi, cari au făcut servicii deosebite țării, în cursul războiului. Această sumă face cam 100.000 funți sterlingi. Din aceasta sumă mareșalii Haig și Beaty vor primi câte 100.000 de funți sterlingi.

Italia și tratatul cu Germania.

Roma 15. Comisiunea parlamentară încredințată cu studierea tratatului de pace încheiat cu Germania terminându-și lucrările, a prezentat parlamentului concluzii scrise. Dezbaterile în cameră asupra tratatului de pace s'au început printr'o mare vorbire a ministrului președinte Nitti.

Congresul evreilor din America.

Lyon, 15. În New-York se ține acum congresul evreilor din America. Ei se ocupă acolo și cu gravele probleme evreiești din Europa și în legătură cu aceste, se dă o importanță deosebită problemei emigrării în Palestina.

Revoluția mondială imposibilă.

Lyon, 15. După o corespondență din Moscova, acolo nu se mai crede în posibilitatea unei revoluții mondiale. Din această cauză guvernul a refuzat să dea concursul promis lui Bela Kun.

Situația în Rusia.

Naren 15. „Deutsches Tageblatt“ scrie, că astăzi Kerensky care s'ar afla în Berlin, ar fi actualmente contra lui Kolceag și Denikin. După știrile daneze, greutățile politice interne ale guvernului sovietist rus sunt mărite prin greutățile de alimentare. Țăranii s'au săturat de dominația bolșevică și au refuzat să dea recolta pentru aprovizionarea orașelor mari.

Toate armatele bolșevice au fost bătute în Rutenia-albă, așa că ofensiva polonă a reușit pe deplin. Teatrul de operațiuni se întinde pe valea Nerezina. Bolșevicii se retrag. Ucrainenii au luat pe frontul Nistrului orașul Nosako, la 40 mile nord de Odessa. Bolșevicii nu mai s'au ocupat decât un teritoriu de 30 mile din litoralul mării. Bolșevicii se găsesc într'o situație periculoasă pricinuită de dificultățile de transport. La Moscova lipsa de alimente provoacă zilnic tulburări serioase. Guvernul Lenin se pregătește să plece la Tula. La Petrograd grevele paralizează orice activitate. Evenimentele cari s'au petrecut la Budapesta, au făcut în Rusia o impresie penibilă. Populația protestează contra primirii lui Bela Kun și celorlalți comisari unguri în Rusia.

Colaborarea polonă-română.

Viena 15. — La Lemberg a avut loc o conferință între delegații statului major român și polon și s'a ajuns la un acord perfect între ambele părți, pentru o colaborare a trupelor române cu cele polone.

Cehii în contra formei de stat monarchice maghiare.

Praga 15. Partidul social-democrat ceh a ținut mai multe adunări, pentru a protesta contra direcției politice monarchiste ce pare a se întări din nou în Ungaria. În camera din Praga s'a citit o scrisoare a ministrului președinte Tusar, în care privitor la situația politică din Ungaria, spune, că poporul ceh, trebuie să fie azi foarte treaz și prevăzător. Poporul ceh nu are nici un motiv de-a fi entuziasmat de întorsătura neașteptată a lucrurilor politice din Ungaria.

Cehii au tot motivul să se teamă, că statele dela Dunăre, România, Serbia, Bulgaria și Ungaria vor putea să exercite o presiune fatală asupra republicii cehe. Dar cehii în interesul lor bine înțeles, se vor arăta dispuși a face largi concesiuni Ungariei, dacă aceasta ar rămânea republică.

O decizie a Consiliului suprem aliat.

Paris 15. Consiliul suprem al aliaților a hotărât ca toate trupele de ocupațiune aliate cari se află în regiunea Rinului, au să fie puse sub comanda supremă a unui general francez.

Intrarea Elveției în Liga națiunilor.

Berna 15. În ședința sa din 13 August consiliul republicii a hotărât intrarea Elveției în liga popoarelor.

Această hotărâre va fi supusă parlamentului spre acceptare.

Consecințele victoriei trupelor române.

Sibiu 15. D. ministru președinte Clemenceau, a avut ieri cu mareșalul Foch, o convorbire ce a durat două ore. Discuția a urmat pe tema situațiunei nouă, înfăptuită prin victoria armatei române. Amănunte asupra acestei convorbiri, nu s'au comunicat.

O declarație a lui Hindenburg.

Paris 15. Radiogramă din New-York anunță: Ziarul „New-York Sun“, publică un interview acordat corespondentului special al său, de mareșalul Hindenburg, care a declarat, că ideea lui Lloyd George, de-a aduce în fața tribunalului pe împăratul Wilhelm, nu este altceva, decât o revenire la metoda românilor, cari aduceau la Roma, legați de carul de triumf, pe regii popoarelor învinse.

Mari tulburări în Spania.

Paris 15. După știri din Madrid, atât în capitală cât și în toate celelalte orașe și mai cu osebire la Barcelona, sunt mari frământări sociale.

Muncitorii pun la cale continue demonstrațiuni contra capitaliștilor și contra poliției. Ciocnirile între poliție și muncitorime sunt foarte dese.

Zilnic se află cadavre de polițiști aruncate în mijlocul drumului, dar tot atât de deseori se văd cadavre mutilate de-ale muncitorilor.

În zilele trecute un muncitor cu numele Villalonga, a omorât pe un polițist care se prezentase la casa orașului cu ordinul de deținere. Villalonga a fost condamnat la moarte.

Muncitorimea a aranjat o manifestație monstră, în fața palatului regal.

Regele Alfonso, pentru a evita o mare vărsare de sânge, a schimbat sentința de moarte a lui Villalonga în închisoare pe viață. Cu toate măsurile severe ce s'au luat, ciocnirile continuă în toată Spania.

Producția industrială stagnează pe toată linia.

Greva lucrătorilor dela C. F. americane.

Paris 15. — Muncitorii din uzinele căilor ferate americane au proclamat greva generală, pentru că statul nu a primit nouile pretensiuni, formulate de muncitori. Congresul Statelor unite din Washington, a trimis o comisiune care să trateze cu muncitorii și să-i convingă să reînceapă lucrul.

Paris 15. — Muncitorii și funcționarii dela cele mai mari societăți de căi ferate americane, au hotărât, să ceară congresului din Washington, statificarea tuturor societăților de căi ferate.

În memoriul înaintat s'a spus cu hotărâre, că dacă acest lucru nu se va face pe bună cale, muncitorii și funcționarii vor declara greva generală.

Rusia și ajutorul Finlandei.

Stocholm, 15. Generalisimul trupelor finlandeze, Mannerheim, s'a retras din comandament. Voluntarii ruși, de sub comanda generalului Iudenici, și-au pierdut prin aceasta toată nădejdea ce-o aveau în ajutorul efectiv al Finlandei.

Generalul Mannerheim spune într'un interview, că socotește greșită atitudinea neutră a Finlandei față de Rusia, fiindcă astfel se întărește în bolșevicii finlandezi idea, că la un moment dat vor putea cu ușurință să răstoarne guvernul actual și să pună stăpânire pe Finlanda.

Generalul Iudenici și-a mutat cartierul general dela Helsingfors la Narvara, unde a luat în primire uriașe cantități de muniție transportate lui de vasele Americii și ale Angliei. Trupele cari sub comanda lui sunt însă puțin numeroase, așa încât o ofensivă este eschisă.

Pentru invalizii militari.

Ministerul de război a aprobat ca toți invalizii de război cari au făcut parte din fosta armată austro-ungară să fie clasați de comisiile medico-militare după normele stabilite prin legea și regulamentul relative la reformarea și pensonarea gradelor inferioare iar în ceea ce privește drepturile lor la pensie sau ajutor se vor stabili de către autoritățile locale.

Toți invalizii de război se vor prezenta de îndată ce vor fi chemați la cercurile de recrutare respective pe lângă care va funcționa câte o comisiune medico-militară.

Ofițerii invalizi se vor prezenta numai la președintele corpurilor de armată VI (Cluj) și VII (Sibiu) când se vor constitui comisiunile numite de minister în acest scop. Pentru invalizi grade inferioare lucrările vor începe de îndată.

„CODRUL”

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII SOCIETATE PE ACȚII ÎN BUTENI.

CONVOCARE.

P. T. acționari ai institutului de credit și economii „CODRUL” societate pe acții în Buteni, prin aceasta sunt poțitiți a lua parte

a X-a adunare generală ordinară

care se va ținea *Duminică la 24 August 1919* în localitățile institutului „CODRUL” din Buteni la orele 11 a. m.

ORDINEA DE ZI:

1. Deschiderea adunării generale, constatarea acționarilor prezenți și a acțiilor pe cari le reprezintă
2. Alegerea alor 2 notari, 2 verificatori și 2 scrutinători.
3. Raportul direcțiunii, a comitetului de supraveghiere și stabilirea bilanțului.
5. Deciderea asupra distribuirii profitului curat, darea absoluturului Direcțiunii și a comitetului de supraveghiere pe anul de gestiune 1918.
5. Alegerea membrilor în comitetul de supraveghiere.
6. Eventuale propuneri conformate statutelor.

BUTENI, la 22 Iulie 1919.

DIRECȚIUNEA.

Dispozițiuni statutare: În adunarea generală au vot decisiv numai acei acționari, cari au fost induși în cartea acționarilor cu cel puțin 30 zile, și au depus cu 24 ore înainte de adunarea generală acțiile lor la casa institutului, ori la instituțiile designate de direcțiune. Eventualele plenipotențe încă sunt a se depune la institut, cu 24 ore înainte de adunarea generală, căci la din cont-ă nu vor fi considerate (§ 17).

Fiecare acție dă drept la un vot (§ 18).

Plenipotențiatul trebuie să fie însuși acționar al institutului.

Nici un acționar nu poate avea mai mulți plenipotențiaji.

Pe minoreni îi reprezintă tutorii, pe societăți, corporațiuni și institute le reprezintă reprezentanții lor legați și în cazul când aceștia n'ar fi acționari (§ 19).

Conform § 17 din statute pentru primirea și depunerea acțiilor, rugăm instituțiile »Victoria« din Arad și filialele acesteia din (Kisjenő) Chișineu, (Világos) Șiria, (Boroșjenő) Boroșineu, »Crișana« din Brad și filialele acesteia din (N.-Halmágy) Hălmațiu și Gurahonț (Honczió).

ACTIVE.

CONTUL BILANȚ LA 31 DECEMBRIE 1918.

PASIVE

Co					Co				
105	Casa	113037.73			40	Capital social (2000 buc. acții à 50 cor.)	100000	—	
106	Depuneri proprii	103804.78			111	Fond de rezervă	25000.00	—	
110	Aradi Ipar és Népbank, Arad	78085.00			101	Fond de penzie	7500.00	—	
95	Centrala Inst. Fin. Bpesta	230.44			44	Fond de binefaceri	240.00	327.40	—
116	Pesti Magy. Ker. Bank, Bpest	160.50	295318	45	119	Depuneri spre fructificare	—	542137	40
52	Efecte proprii	—	53127	50	108	Deposit de casă	—	36158	14
102	Escont	—	301522	—	90	Dividendă neridicată	—	1307	50
112	Cont-Curent	—	38041	58	28	Contribuție restantă	—	909	95
97	Realități de vânzare	—	35000	—	72	Interese transitorii	—	2279	75
109	Anticipațiuni	5510.20	—	—	38	Profit curat	—	14510	99
91	Spese de protest	24.00	5534	20					
9	Mobilier	—	1500	—					
			730043	73				730043	73

CHELTUIELI.

CONTUL PERDERE ȘI PROFIT LA 31 DECEMBRIE 1918.

VENIT

Co					Co				
120	Interese de depuneri	—	17453	50	113	Int. de escont	36852.96	—	
115	Salare	6135.00	—	—	114	„ Cont-Curent la Aradi	—	—	
103	Adaus de scumpete	440.00	—	—	26	Int. de Cont-Curent	1320.46	—	
93	Bani de cvartir	400.00	6975	—	107	„ după depuneri proprii	3694.08	44162	05
118	Spese de birou	7025.98	—	—	97	Venitul realităților de vânzare	500.00	—	
104	Porto	218.77	7244	75	73	„ efectelor proprii	688.50	1188	50
98	Dare	1880.00	—	—	117	Proviziuni	—	4507	44
27	10% dare după int. de dep.	1745.35	—	—					
57	Competință de timbru	48.40	3673	75					
38	Profit curat	—	14510	99					
			49857	99				49857	99

BUTENI, la 31 Decembrie 1918.

Pt. contabilitate:

I. Frențiu m. p.

DIRECȚIUNEA:

Florian Roxin m. p.
dir. executiv.

Ioan Cosma m. p.

Miron Grecu m. p.

Terentie Micluția m. p.

Alexandru Nica m. p.

Victor Faur m. p.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE:

Subsemnatul comitet de supraveghere am revidat conturile, „Bilanț, Perdere și Profit” și le-am aflat în deplină ordine și conformanță cu cărțile principale și auxiliare ale institutului.

Dr. Aurel Grozda m. p.

Patricia Covaciu m. p.

Avram Giurgiu m. p.